

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2018

Autorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Gdańsku

Wydział Rozwoju Społecznego
Urzędu Miejskiego w Gdańsku

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	7
3.1. GMINA – ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	9
3.2. POWIAT – ZADANIA PCPR ORAZ MOPR.....	11
4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	13
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	18
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.....	22
6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	23
6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	23
7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	24
8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	27
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.....	28
10. Wnioski końcowe.....	28

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować:

- infrastrukturę,
- kadre,
- organizacje pozarządowe,
- nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej,
- informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w Gminie Miasta Gdańska – mieście na prawach powiatu. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o:

- sytuacji demograficznej,
- rynku pracy, infrastrukturze społecznej,
- korzystających z pomocy i wsparcia,
- świadczeniach pomocy społecznej,
- zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia,
- kadrze pomocy społecznej,
- środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
- aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia w Gdańsku.

Ocena wraz z rekomendacjami stanowi podstawę do planowania działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz do planowania budżetu na rok następny. Ocena została sporządzona w oparciu o narzędzie elektroniczne działające w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i zgodnie z objaśnieniami do zmodyfikowanego w bieżącym roku formularza.

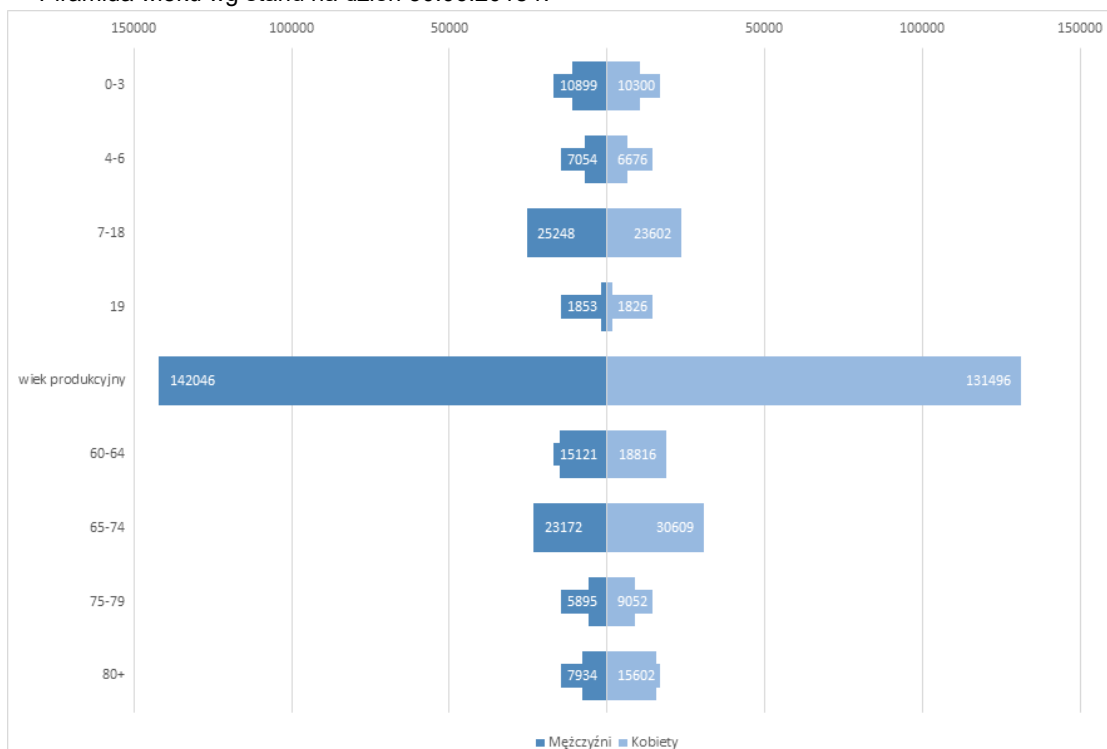
Przedstawiona ocena jest rezultatem wspólnych prac Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. Dane wykorzystane w opracowaniu pochodzą z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdańskiego Centrum Świadczeń, Gdańskiego Urzędu Pracy, Wydziału Polityki Gospodarczej, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii, rynku pracy i infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, miejsc spotkań dla seniorów, hospicjów oraz zasobu mieszkaniowego Gminy Miasta Gdańska.

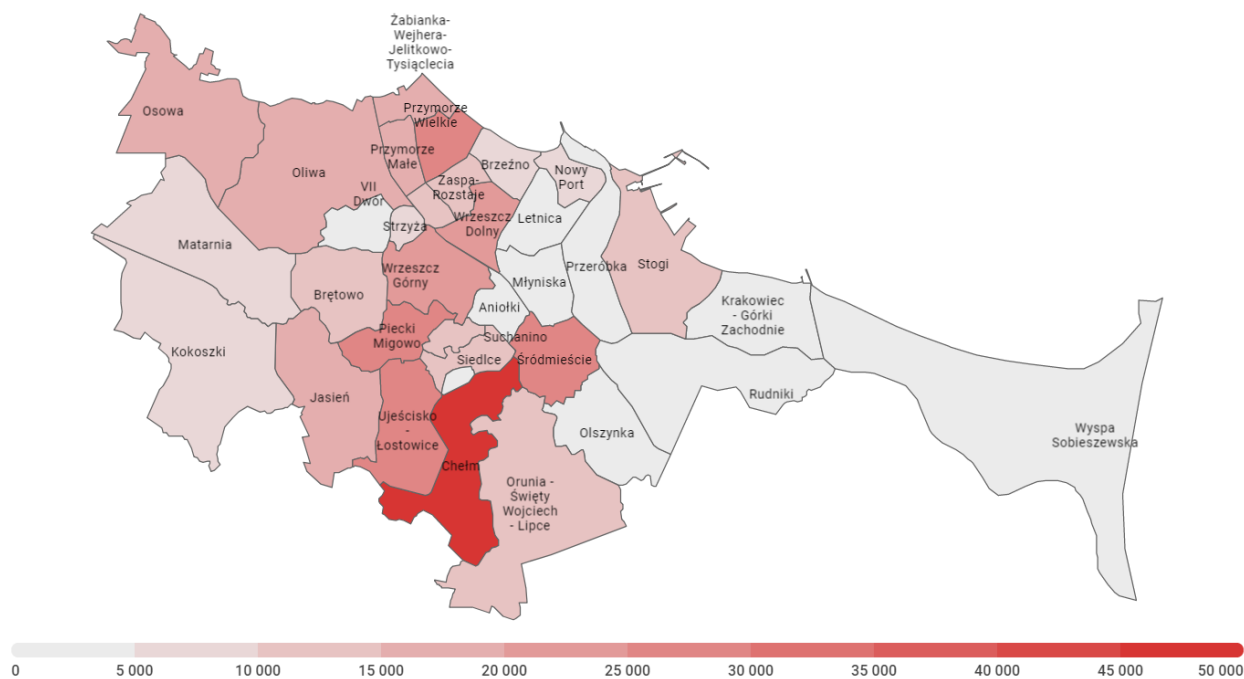
Liczba ludności Gdańska stale nieznacznie wzrasta. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2018 (stan na 30.06.2018 r.) tj. w roku oceny wynosiła 464.829 osób (220.392 mężczyzn co stanowi 47,4% i 244.437 kobiet co stanowi 52,6%). Negatywnym zjawiskiem jest starzenie się społeczeństwa. Poniżej wykresy przedstawiające piramidę wieku z podziałem na płeć wg stanu na 30.06.2018 roku.

Piramida wieku wg stanu na dzień 30.06.2018 r.

Gęstość zaludnienia w Gdańsku jest zróżnicowana terytorialnie. Poniżej mapa przedstawiająca gęstość zaludnienia w podziale na dzielnice Gdańska. Mapa uwzględnia 34 dzielnice Gdańska, nie uwzględniono na niej zmian wprowadzonych w trakcie roku 2018 w podziale administracyjnym Miasta.

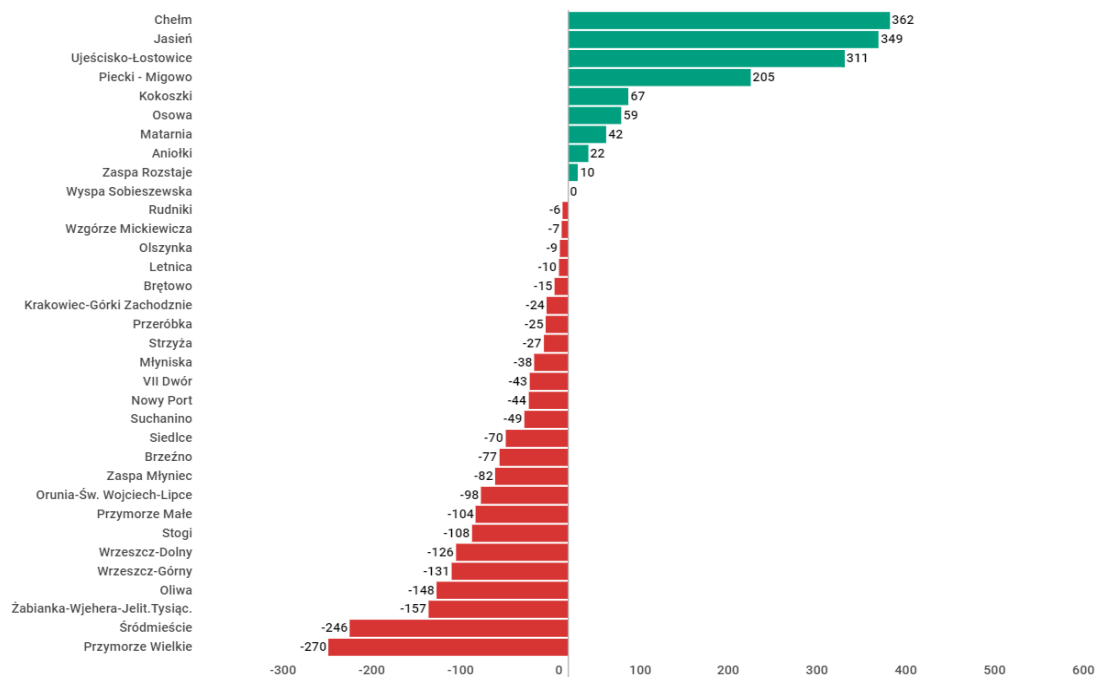
Ludność w podziale na dzielnice Gdańska w 2018 r.

Poniższy wykres obrazujący ruch naturalny w dzielnicach Gdańska również sporządzony został w oparciu o podział Miasta na 34 dzielnice.

Przyrost naturalny w podziale na dzielnice Gdańska w 2018 r.

uszeregowano od najwyższych wartości

Pomimo utrzymującego się wzrostu liczby miejsc zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3 nadal są niezaspokojone potrzeby w tym zakresie. W roku 2018 zabrakło miejsc w żłobkach dla 3 766 dzieci.

Liczba placówek i miejsc dla dzieci do lat 3 w roku w 2018 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	1 720,00
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	49,00
	Liczba żłobków	35,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	1 720,00
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	49,00
	Liczba żłobków	35,00
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	115,99
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,13
	Liczba żłobków	3,50

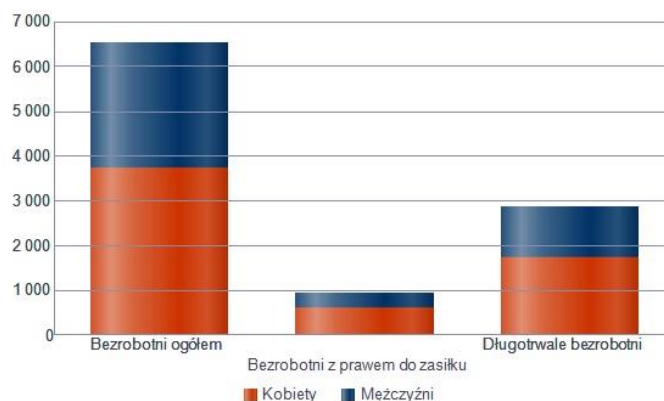
Infrastruktura opieki nad dziećmi

W Gdańsku utrzymuje się tendencja dotycząca niskiej stopy bezrobocia, która według danych Gdańskiego Urzędu Pracy wynosiła w 2018 roku 2,6% - spadek o 0,3 punktu procentowego w stosunku do roku 2017. Liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się w roku oceny w stosunku do roku 2017 o 255 osób. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się w analogicznym okresie o 1008 osób. Wzrosła natomiast w stosunku do roku 2017 o 154 osoby liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku.

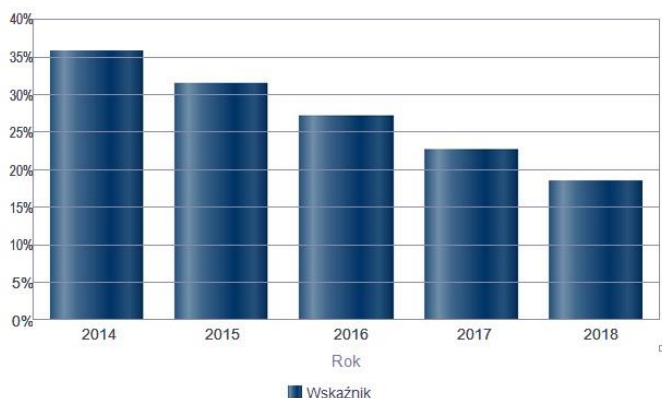
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	6 552	2 796	3 756
Bezrobotni z prawem do zasiłku	967	342	625
Długotrwale bezrobotni	2 881	1 136	1 745

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2014	36%
2015	31%
2016	27%
2017	23%
2018	19%

Podstawową potrzebą każdego człowieka jest miejsce do życia, czyli mieszkanie. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy w roku oceny 2018 nieznacznie wzrosła w stosunku do roku 2017, na podobnym poziomie utrzymuje się liczba mieszkań socjalnych. O poprawiającej się kondycji obszaru gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy świadczy malejąca kolejka osób oczekujących na mieszkanie komunalne (o 69 mniej) i socjalne (o 336 mniej).

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza* 2019
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	17 178	17 391	16 848
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	406	337	344
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	1 464	1 475	1 500
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	1 607	1 241	1 266
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	1 178	1 422	1 360
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	68	96	98
Liczba hospicjów	7	2	2	2
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny".

Korekty danych za rok 2017 w związku z treścią objaśnień do OZPS:

- miejsca dla seniorów zmniejszono z liczby 87 do 68 (między innymi bez uniwersytetów trzeciego wieku)
- hospicja stacjonarne - 2 (wcześniej podawano z hospicjami domowymi).

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Głównym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie – w miarę możliwości – do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Realizacja wspomnianego celu leży także u podstaw prowadzenia pracy socjalnej z klientem przez wzmocnienie jego aktywności i samodzielności życiowej. Barrierami zakłócającymi harmonijność przebiegu usamodzielniania są przede wszystkim czynniki zdrowotne, tj. niepełnosprawność i długotrwała choroba, względy ekonomiczne, tj. ubóstwo i bezrobocie, a także niski poziom wykształcenia i – coraz częściej – podeszły wiek, co jest efektem ogólnych tendencji demograficznych. Przy występowaniu barier uniemożliwiających usamodzielnienie, celem pracy z klientem jest nie pogorszenie jego sytuacji życiowej.

W myśl art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wsparcia udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej – bez względu na formę – ma tendencję malejącą. W 2018 roku spadek wyniósł 8%, z 6 558 do 6 034 rodzin (10 636 osób w rodzinach), na co wpływ ma głównie polepszająca się sytuacja w kraju, np. większe możliwości zatrudnienia, Program 500+. Jednocześnie wzrasta poziom pomocy dla osób, które samodzielnie nie są w stanie funkcjonować, np. osób starszych i niepełnosprawnych.

Art. 107 Ustawy o pomocy społecznej określa, że rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103, tj. małżonek, zstępny lub wstępny osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia. W 2018 roku wywiad środowiskowy przeprowadzono u 2 123 nowych osób i rodzin. Jest to o 851 osób i rodzin więcej niż w roku 2017.

Wraz ze spadkiem liczby rodzin objętych pomocą społeczną spada częstotliwość występowania poszczególnych przyczyn udzielenia wsparcia. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy są ubóstwo (52,1% rodzin objętych wsparciem), niepełnosprawność (53,5%) i długotrwała lub ciężka choroba (42,5%).

Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem społecznym wg przyczyn.

	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
Ubóstwo	3 944	3 145	3 145
Niepełnosprawność	3 580	3 230	3 230
Długotrwała lub ciężka choroba	2 593	2 565	2 565
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 195	1 080	1 080
Bezrobocie	1 146	841	841
Bezdomność	723	700	700
Alkoholizm	359	284	284
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	271	253	253
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	86	70	70
Narkomania	27	38	38
Przemoc w rodzinie	39	36	36
Zdarzenia losowe	35	24	24
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	8	8	8
Klęski żywiołowe i ekologiczne	1	0	0
Sieroctwo	0	0	0
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0	0

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód osoby/rodziny. W 2018 roku pracą socjalną objęto 7 355 rodzin, wśród których 2 008 rodzin korzystało wyłącznie z pracy socjalnej.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z osobą lub rodziną w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt jest pisemną umową określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2018 roku zawarto 376 kontraktów, co pokazuje spadek w stosunku do 2017 roku (o 76). W wyniku wdrożenia rozdzielania pracy socjalnej wprowadzono nowe dokumenty będące podstawą współdziałania z osobami i rodzinami w procesie prowadzenia procesu pogłębionej pracy socjalnej, tj. umowy współpracy, plany współdziałania, decyzje warunkujące.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	14 507	14 284	14 284
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	8 488	7 734	7 734
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	4 678	4 986	4 986
Wiek 0-17	4	34	6	6
Wiek produkcyjny *	5	5 986	4 873	4 873
Wiek poprodukcyjny **	6	2 467	2 855	2 855
Liczba rodzin	7	6 558	6 034	6 034
Liczba osób w rodzinach	8	11 619	10 636	10 636
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	4 787	4 472	4 472
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	2 626	2 532	2 532
Wiek 0-17	11	18	1	1
Wiek 18-59	12	3 043	2 468	2 468
Wiek 60 lat i więcej	13	1 725	2 003	2 003
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1 272	2 123	2 123
Liczba rodzin	15	1 272	2 123	2 123
Liczba osób w rodzinach	16	1 837	3 047	3 047
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	452	376	376
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	540	382	382

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. GMINA – ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie pieniężnej i niepieniężnej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego (osoba samotna 701 zł; osoba w rodzinie 528 zł). Świadczeniami pieniężnymi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy oraz zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego/klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Udzielenie świadczeń niepieniężnych nie jest uzależnione jedynie od spełnienia kryterium dochodowego, a głównie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy. Świadczenia mogą być przyznane w następujących formach: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, zapewnienie pobytu w ośrodkach wsparcia, mieszkaniach chronionych, rodzinnych domach pomocy, domach pomocy społecznej.

Na przestrzeni ostatnich czterech lat odsetek klientów otrzymujących świadczenia pieniężne systematycznie spada przy jednoczesnym wzroście odsetka klientów, którym udzielono świadczenia w formie niepieniężnej, np. usług opiekuńczych, skierowania do domu pomocy społecznej.

	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
Wskaźnik pomocy pieniężnej (odsetek klientów pomocy społecznej otrzymujących świadczenia pieniężne)	56	55	55
Wskaźnik pomocy niepieniężnej (odsetek klientów pomocy społecznej otrzymujących świadczenia niepieniężne)	57	58	58

Świadczenia pieniężne

Świadczenia pieniężne przyznano 4 275 osobom z 4 202 rodzin, tj. o 100 rodzin mniej niż w 2017 roku (spadek o 2,3%). Osoby otrzymujące świadczenia pieniężne stanowiły 55,3% osób otrzymujących świadczenia.

Liczba osób otrzymujących świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego sukcesywnie maleje. W 2018 roku zasiłek stały otrzymało 9,4% osób mniej niż w roku 2017 (odpowiednio: 2 146 i 2 369).

Maleje również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych (zwłaszcza z tytułu bezrobocia) – w 2018 roku zasiłek ten otrzymało o 15,4% osób mniej niż w roku 2017 (odpowiednio: 527 i 623 osoby). Nieco wzrosła (o 4,1%) natomiast liczba osób pobierających zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby (217 osób w roku 2017 i 226 osób w roku 2018).

Z tendencją spadkową mamy do czynienia również w przypadku zasiłków celowych. O 8,9% zmniejszyła się liczba osób, które otrzymały zasiłek w 2018 roku (2017 rok: 4 048, 2018 rok: 3 688). Szczególnie mocno tendencja ta widoczna jest w przypadku zasiłków celowych przyznawanych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie żywienia” (spadek o 14% w stosunku do roku 2017).

Świadczenia niepieniężne

Ze świadczeń niepieniężnych w roku 2018 korzystało 4 479 osób z 3 452 rodzin, tj. o 134 rodzin więcej niż w 2017 roku (wzrost o 3,9%). Osoby otrzymujące świadczenia niepieniężne stanowiły 57,9% osób otrzymujących świadczenia.

W stosunku do roku 2017 znacząco wzrosła – o ponad 2,5 mln – kwota odpłatności gminy za pobyt mieszkańca w domach pomocy społecznej (mimo niewielkiego spadku liczby osób korzystających – o 10).

Ogółem z posiłków skorzystało o 11,2% (324 osoby) mniej niż w roku 2017, w tym 248 dzieci (2017 rok: 2 199, 2018 rok: 1 951).

Tendencję malejącą zauważyć można także w przypadku zapewnienia schronienia: różnica między rokiem 2018 (684 osoby) a 2017 (771 osób) wynosi 87 osób (11,2%). Znacznie wzrosła liczba sprawianych pogrzebów – w roku 2018 odnotowano wzrost o 62,5% świadczeń w stosunku do roku 2017 (odpowiednio: 133 i 80).

Asystenci rodziny

W ramach realizacji zadań z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontynuowano realizację specjalistycznej pracy z rodziną przez wsparcie asystenta rodziny. W Ośrodku opracowano i wdrożono proces pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, który zakłada systemowe podejście do pracy z rodziną i dzieckiem. Asystent rodziny dokonuje pogłębionej diagnozy problemów w rodzinie, formułuje z rodziną cele i ustala wspólnie plan pracy, a następnie realizuje plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku, gdy dziecko umieszczone jest w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny, asystent dodatkowo podejmuje pracę z rodziną we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub wychowawcą placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wyraźnie rosła do 2017 roku osiągając najwyższą liczbę rodzin (tj. 426) w latach obowiązywania Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. od 2012 roku. W całym 2018 roku asystenci współpracowali z 379 rodzinami, o 11% mniej niż w roku poprzednim. Pomimo spadku liczby rodzin, znacząco wzrasta odsetek rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny, który w roku sprawozdawczym wyniósł 39,8% (2017 – 23,5%). Wskazuje to na coraz częstsze wykorzystywanie tej formy wsparcia przez sądy. Dużym sukcesem jest podwojenie się liczby rodzin wspierających (z 3 w roku 2017 do 7 w roku 2018).

**GMINA – ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
(w całym okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	2 369	2 146	2 146
Kwota świadczeń w złotych	2	12 343 341	11 352 823	11 352 823
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	2 094	1 906	1 906
Kwota świadczeń w złotych	4	11 425 785	10 611 105	10 611 105
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
Liczba osób	5	311	283	283
Kwota świadczeń w złotych	6	917 556	741 718	741 718
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	623	527	527
Kwota świadczeń w złotych	8	704 758	621 149	621 149
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	272	171	171
Kwota świadczeń w złotych	10	288 636	203 050	203 050
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	217	226	226
Kwota świadczeń w złotych	12	225 487	258 089	258 089
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	108	93	93
Kwota świadczeń w złotych	14	135 496	113 177	113 177
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	38	43	43
Kwota świadczeń w złotych	16	26 767	26 559	26 559
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓLEM				
Liczba osób	19	4 048	3 688	3 688
Kwota świadczeń w złotych	20	4 232 429	4 052 573	4 052 573
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"				
Liczba osób	21	3 273	2 816	2 816
Kwota świadczeń w złotych	22	2 176 361	1 882 984	1 882 984
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	2 876	2 552	2 552
Kwota świadczeń w złotych	26	2 062 661	1 887 178	1 887 178
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	2 199	1 951	1 951
Kwota świadczeń w złotych	28	1 299 110	1 175 002	1 175 002
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK				
świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"				
Liczba osób	29	2 325	2 341	2 341
Kwota świadczeń w złotych	30	1 331 381	1 301 917	1 301 917
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	1 943	1 750	1 750
Kwota świadczeń w złotych	32	854 091	787 238	787 238
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	771	684	700
Kwota świadczeń w złotych	34	4 489 111	4 854 623	5 517 510
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	80	133	133
Kwota świadczeń w złotych	38	139 500	214 359	214 359
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	747	737	737
Kwota świadczeń w złotych	40	11 646 012	14 216 606	14 216 606
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	426	379	370
Liczba rodzin wspierających	42	3	7	7
Liczba asystentów rodziny	43	25	24	24
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w	44	0	0	0

3.2. POWIAT – ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

Miasto Gdańsk realizuje również zadania powiatu.

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, w zależności od potrzeb: poradnictwa socjalnego, psychologicznego lub prawnego, a w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Centrum Interwencji Kryzysowej odnotowało 3 545 zgłoszeń związanych z przemocą, udzielono 1 041 porad psychologicznych, a 85 osób będących w kryzysie skorzystało z hostelu.

Realizowano program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W ramach programu przeprowadzono 376 konsultacji indywidualnych z 329 osobami. 26 osób zostało zakwalifikowanych do grupy korekcyjno-edukacyjnej, a 15 osób ukończyło cykl sesji grupowych. Specjaliści programu 51 razy uczestniczyli w spotkaniach Grup Roboczych z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie w MOPR. Osoby do programu kierowane były przez koordynatorów Grup Roboczych, Policję, sąd, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Część z nich zgłaszała się samodzielnie.

Usamodzielnianie

Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną może otrzymać następujące formy pomocy: pomoc na usamodzielnienie, pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Procesem usamodzielnienia objęto również 20 pełnoletnich osób opuszczających instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 Ustawy o pomocy społecznej (w 2018 roku byli to wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę, schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych). Liczba wychowanków objętych w 2018 roku procesem usamodzielnienia wyniosła 267 osób.

Rehabilitacja społeczno-zawodowa

Wydatki Miasta przeznaczone na wspieranie osób z niepełnosprawnością uzupełniane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Dysponentem środków jest MOPR. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa poszczególne zadania. Spadek liczby osób, które otrzymały dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych o 20 osób wynikał m.in. ze wzrostu kosztów uczestnictwa. W porównaniu do 2017 roku wzrosła liczba osób, którym udzielono dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych (ze 156 osób w roku 2017 do 192 osób w roku 2018) oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny (z 664 osób w roku 2017 do 715 osób w roku 2018).

Wsparcie osób z niepełnosprawnością realizowane było także w ramach programu „Aktywny samorząd” wyrównującego szanse osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Zgodnie ze złożonym do PFRON sprawozdaniem, w 2018 roku do MOPR wpłynęło 516 wniosków o dofinansowanie. Zawarto 453 umowy. Ogółem wypłacono 1 459 721,96 zł.

POWIAT – ZADANIA PCPR ORAZ MOPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY			
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE			
Liczba osób korzystających z usług	1	341	329
USAMODZIELNIENIE			
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba osób	2	22	14
Kwota świadczeń w złotych	3	159 500	127 122
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)			
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE			
Liczba osób	4	4	4
Kwota świadczeń w złotych	5	18 654	5 166
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI			
Liczba osób	6	17	16
Kwota świadczeń w złotych	7	85 239	79 652
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE			
Liczba osób	8	5	3
Kwota świadczeń w złotych	9	25 830	15 498
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	9 246 536	9 061 035
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ			
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	156	192
Wartość dofinansowania w złotych	12	670 160	742 296
TURNUSY REHABILITACYJNE			
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	422	402
Wartość dofinansowania w złotych	14	449 201	475 241

ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	664	715	800
Wartość dofinansowania w złotych	16	906 857	941 006	925 913
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	394	453	555
Wartość dofinansowania w złotych	18	1 298 254	1 530 053	1 800 000
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	19	1	0	0
Liczba niepełnosprawnych uczestników	20	30	0	0
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	21	9 870	0	0
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	22	0	0	0

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ciągu roku, kwoty świadczenia wychowawczego w ciągu roku, liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dodatków z tytułu urodzenia się dziecka, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwot świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, świadczeń alimentacyjnych oraz liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego i energetycznego wraz z kwotami tych świadczeń.

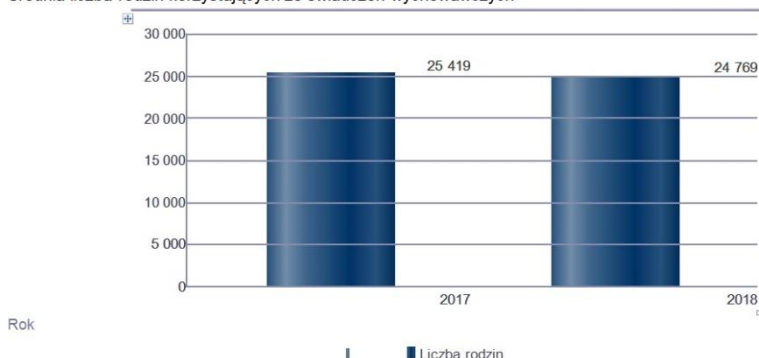
Analiza danych dotyczących świadczeń wypłacanych na podstawie innych ustaw niż ustawa o pomocy społecznej wskazuje na wzrost rozmiaru tych świadczeń. Najważniejsze zmiany w stosunku do roku poprzedzającego ocenę w zakresie innych rodzajów pomocy i świadczeń dotyczą:

- spadku o 934 liczby rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (licząc liczbę unikalnych rodzin korzystających ze świadczeń w latach 2017 i 2018)
- wzrostu o 831 liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych z dodatkami,
- spadku o 765 liczby rodzin korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- wzrostu o 4631 liczby świadczeń opiekuńczych ogółem tj. zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze,
- spadku o 201 liczby osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego.

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (licząc na podstawie średnich z poszczególnych miesięcy).

Rok	Liczba rodzin
2017	25 419
2018	24 769

Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

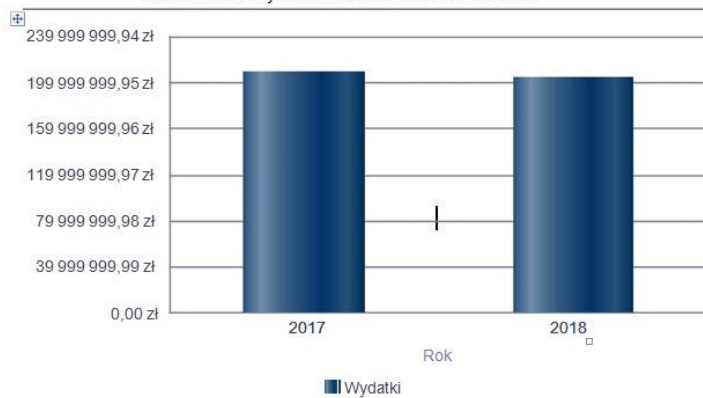
Świadczenie wychowawcze – kwota świadczeń.

Rok	Wydatki
2017	209 255 279,00 zł
2018	204 659 183,00 zł

Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

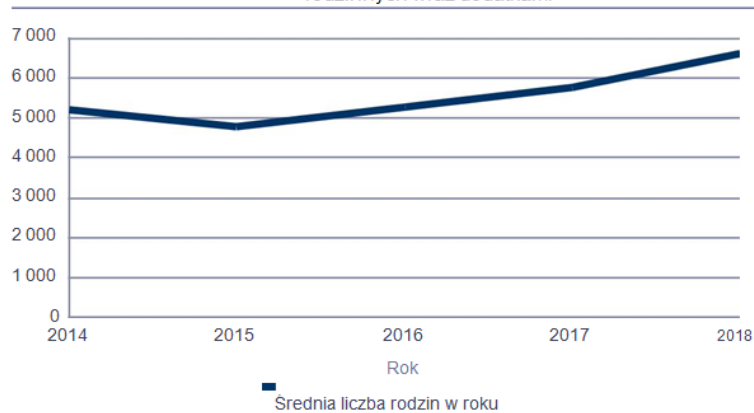
Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	5 185	4 767	5 275	5 787	6 618
Liczba rodzin korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	b.d.	b.d.	2 723	2 711	1 946

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

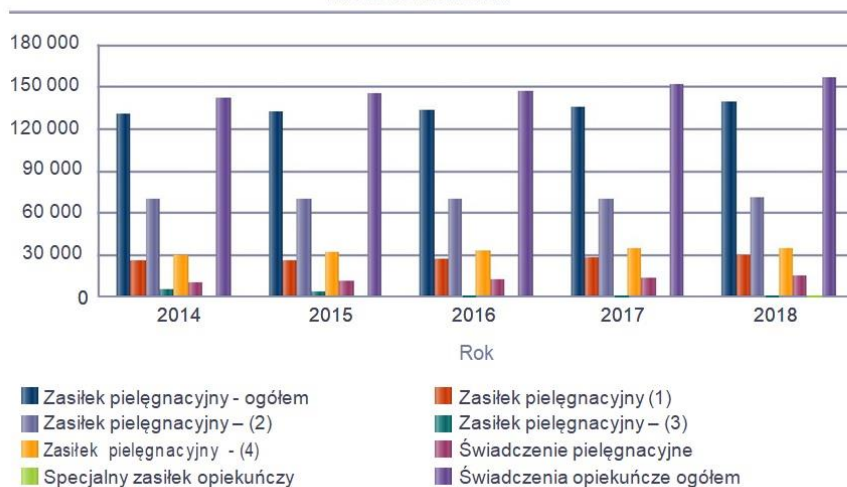
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2014	21 104 137,00 zł
2015	20 348 802,00 zł
2016	23 800 734,76 zł
2017	25 590 263,16 zł
2018	27 614 101,71 zł

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

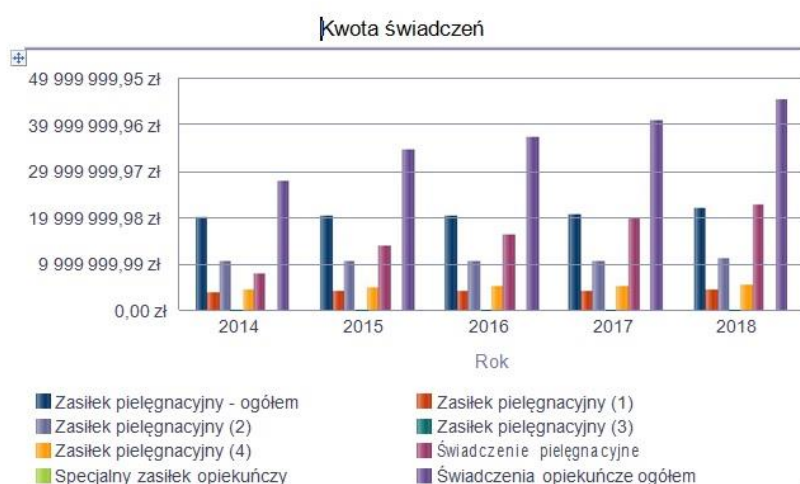
Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2014	2015	2016	2017	2018
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	130 454	132 289	133 569	135 907	138 963
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka (1)	25 812	26 375	26 841	27 862	29 144
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności (2)	69 785	69 757	69 406	69 674	70 912
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat (3)	4 907	4 515	4 171	4 104	3 856
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia (4)	29 950	31 642	33 151	34 267	35 051
Świadczenie pielęgnacyjne	10 631	11 798	12 623	14 072	15 489
Specjalny zasiłek opiekuńczy	182	525	800	985	1 143
Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	141 267	144 612	146 992	150 964	155 595

Liczba świadczeń

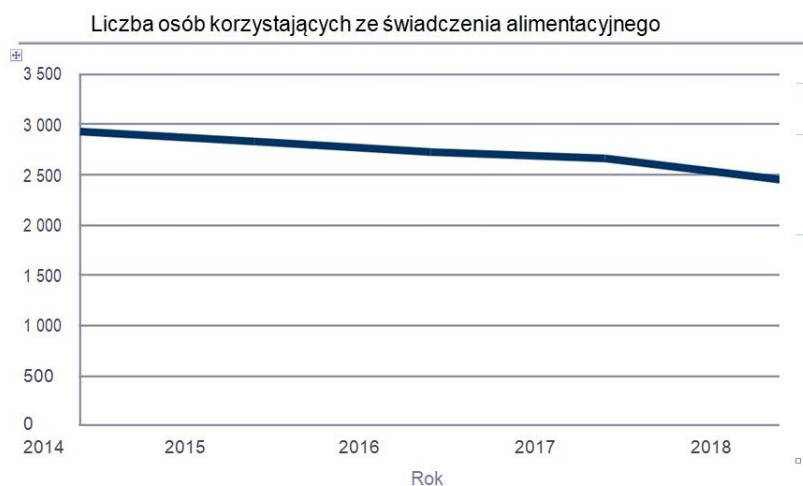
Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2014	2015	2016	2017	2018
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	19 959 462,00 zł	20 240 217,00 zł	20 436 057,00 zł	20 793 771,00 zł	21 980 825,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	3 949 236,00 zł	4 035 375,00 zł	4 106 673,00 zł	4 262 886,00 zł	4 612 456,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	10 677 105,00 zł	10 672 821,00 zł	10 619 118,00 zł	10 660 122,00 zł	11 212 091,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	750 771,00 zł	690 795,00 zł	638 163,00 zł	627 912,00 zł	609 228,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia	4 582 350,00 zł	4 841 226,00 zł	5 072 103,00 zł	5 242 851,00 zł	5 547 050,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	7 836 634,00 zł	14 020 193,00 zł	16 340 443,00 zł	19 733 851,00 zł	22 815 208,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	93 271,00 zł	266 674,00 zł	409 789,00 zł	509 150,00 zł	605 060,00 zł
Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	27 889 367,00 zł	34 527 284,00 zł	37 186 289,00 zł	41 036 772,00 zł	45 401 093,00 zł

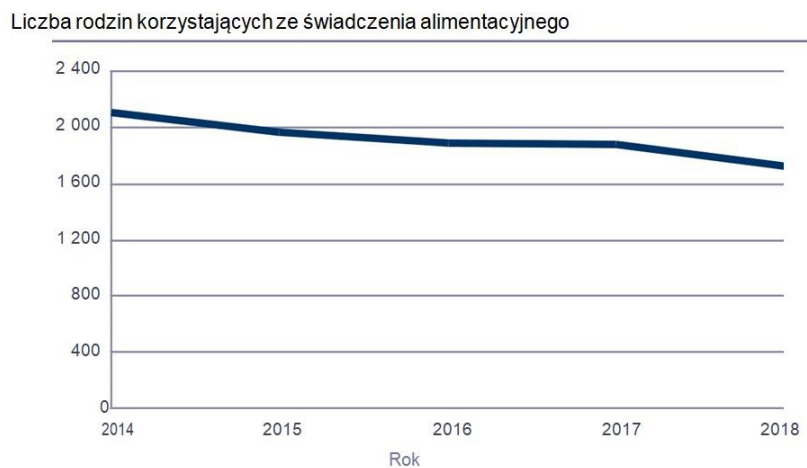
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba osób				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	2 930	2 834	2 727	2 663	2 462

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba rodzin				
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	2 109	1 966	1 887	1 877	1 731

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Kwota				
	2014	2015	2016	2017	2018
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	14 772 812,00 zł	14 716 338,00 zł	14 364 291,00 zł	13 899 286,00 zł	12 876 109,00 zł

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	5 625	5 189	6 430
Kwota świadczeń w złotych	2	12 297 041	10 927 134	13 965 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	2 407	2 489	2 670
Kwota świadczeń w złotych	4	292 414	298 257	320 000

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Na terenie Gdańska funkcjonują placówki prowadzone przez Miasto i organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta. Są finansowane lub współfinansowane z budżetu Gdańska.

Placówki dla osób starszych i z niepełnosprawnościami:

- Kluby samopomocy dla osób starszych** – to miejsca, w których osoby starsze m.in. wspólnie spędzają czas, mają zapewnione wyżywienie, rozwijają zainteresowania, organizują koncerty, prelekcje, uczestniczą w wycieczkach do muzeów, do teatrów itp. W Gdańsku znajduje się 6 klubów samopomocy dla osób starszych, zwiększono liczbę miejsc o 13 (w 2018 roku połączono dwa kluby).
- Kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi** – to miejsca, w których osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi mogą skorzystać z nieodpłatnych zajęć. W Gdańsku znajduje się 6 klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzone w nich jest szeroko pojęte postępowanie wspierające, obejmujące między innymi: trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, trening kulinarny, trening zawodowy, trening zaradności życiowej oraz umiejętności spędzania czasu wolnego. W 2018 roku zwiększono liczbę miejsc o 7.
- Dzienne domy pomocy (DDP)** – są ośrodkami wsparcia dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. W Gdańsku funkcjonuje 8 dziennych domów pomocy. W porównaniu do 2017 roku zwiększyła się liczba placówek o 1 oraz liczba miejsc w placówkach o 20, a także liczba osób korzystających o 56.
- Środowiskowe domy samopomocy (ŚDS)** – świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W porównaniu do roku 2017, wzrosła liczba miejsc w placówkach (z 276 do 278) oraz liczba osób korzystających z placówek (z 311 do 323).
- Domy pomocy społecznej (DPS)** – to placówki, przeznaczone dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej dzielą się na domy dla: osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, osób uzależnionych od alkoholu, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, osób niepełnosprawnych fizycznie. W 2018 roku w Gdańsku prowadzonych było 7 DPS. Liczba miejsc wzrosła o 10. Na dzień 31.12.2018 roku na umieszczenie w DPS na terenie Gdańska oczekiwały 184 osoby, w tym 127 osób przewlekle somatycznie chorych, 40 w podeszłym wieku i 17 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Mieszkańcy Gdańska umieszczani są także w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych na terenie innych powiatów, 80 osób oczekiwało na umieszczenie.
- Warsztat Terapii Zajęciowej** – stanowi wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W 2018 na terenie Gdańska działało 6 warsztatów (227 miejsc, z których skorzystało 250 osób). W 2017 roku wprowadzono korektę danej dot. liczby uczestników w miejsce liczby miejsc (wartość 227 zastąpiono 252).

Placówki wspierające dzieci i młodzież, rodziny:

- **Placówki wsparcia dziennego** – są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd. W 2018 roku na terenie miasta znajdowało się 15 placówek wsparcia dziennego: 9 typu opiekuńczego, 5 typu specjalistycznego i 1 placówka typu podwórkowego. Przeciętna liczba korzystających dzieci w 2018 roku to 272 osoby; łącznie skorzystało 760 osób. Dana dotycząca liczby osób korzystających z placówek wsparcia dziennego w 2017 roku dotyczyła wszystkich osób korzystających z usług placówek, natomiast dana z roku oceny – zgodnie z Objaśnieniami do OZPS – odnosi się do danych zawartych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonania przez gminę i powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego i dotyczy przeciętnej liczby umieszczonych dzieci (suma liczby dzieci umieszczonych w poszczególnych dniach okresu sprawozdawczego / liczbę dni funkcjonowania placówki w okresie sprawozdawczym). W 2018 roku powyższa dana za rok poprzedni została ujednoliconą z danymi z roku oceny i prognozy na 2019 rok.
- **Placówki opiekuńczo-wychowawcze** – zapewniają dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również wspierają działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki. Placówki dzielą się na placówki typu: rodzinnego, socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego. W roku 2018 było 18 placówek typu opiekuńczo-wychowawczego dysponujących 251 miejscami. Dzieci umieszczane są także w placówkach na terenie innych powiatów.

Placówki wspierające osoby bezrobotne:

- **Klub Integracji Społecznej (KIS)** – to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. W 2018 roku w zajęciach uczestniczyło 21 osób.
- **Centrum Integracji Społecznej (CIS)** – jest pomostem pomiędzy pomocą społeczną a otwartym rynkiem pracy. Dla uczestników zajęć oznacza konieczność zmierzenia się z deficytami życiowymi i zawodowymi oraz konieczność odbudowania utraconych umiejętności lub nabycia nowych. Działalność CIS przyczynia się do usamodzielnienia i uwolnienia się określonej grupy osób od systemu pomocy społecznej. W 2018 roku w zajęciach uczestniczyło 96 osób.

Placówki dla osób w kryzysie bezdomności:

- Dla osób nietrzeźwych zabezpieczono 30 miejsc w **noclegowni niskoprogramowej**, odnotowano 575 przyjęć.
- Dla osób bezdomnych przebywających w miejscach niemieszkalnych w okresie zimowym uruchomiono pomoc w formie **Autobusu SOS**, w którym zapewniono m.in. dostęp do usług ratownika medycznego oraz zapewniano gorący posiłek. Średnio 59 osób korzystało z Autobusu SOS każdego dnia. Pilotażowo w 2018 roku działała świetlica dla osób bezdomnych.
- **Ogrzewalnia** – w Gdańsku działała jedna ogrzewalnia (nie finansowana z budżetu Miasta Gdańska), w której zabezpieczono 20 miejsc. W 2018 roku skorzystały z niej 93 osoby.
- **Noclegownia** – na terenie miasta działają 3 noclegownie, które posiadają 114 miejsc. W roku sprawozdawczym z noclegowni w Gdańsku skorzystało 248 osób i jest to o 62 osoby mniej niż w roku poprzednim.
- **Schronisko** – osoby w kryzysie bezdomności miały możliwość korzystania z 4 schronisk, w tym jednego w placówce dla osób w kryzysie bezdomności, które ze względu na stan zdrowia wymagają dodatkowych usług. W 2018 roku zabezpieczono 263 miejsca, z których skorzystało 459 osób.
- **Dom dla samotnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży** – w Gdańsku znajdują się 2 placówki dla samotnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży. Łącznie w obu domach w 2018 roku było 30 miejsc zapewnionych dla miasta Gdańska, skorzystało 96 osób (w tym dzieci). W porównaniu do roku ubiegłego liczba osób korzystających z miejsc w placówkach wzrosła o 84 osoby. Tak duży wzrost wiąże się z utworzeniem dodatkowej placówki w roku sprawozdawczym (w 2017 roku prowadzono jedną placówkę).

Inne placówki:

- **Ośrodki Interwencji Kryzysowej (OIK)** – osoby w kryzysie, w tym związanym z przemocą w rodzinie, mogą skorzystać z miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym całodobowo. W Gdańsku działa jedna taka placówka, w której znajduje się 10 miejsc. Liczba osób korzystających z niej w roku oceny wyniosła 85.
- **Jednostki specjalistycznego poradnictwa** – udzielają w szczególności poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego, świadczonych osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Łączna liczba osób, które skorzystały ze wsparcia jednostek specjalistycznego poradnictwa w roku 2018, wyniosła 10 434 osoby. Zdecydowanie najwięcej osób skorzystało w roku oceny z nieodpłatnych porad prawnych (8 392 osoby). W roku 2017 w tabeli uwzględniono placówki pomocy społecznej oraz Miasta (Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień, Miejska Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej), w roku oceny uwzględniono wyłącznie placówki pomocy społecznej (poradnictwo działające przy Centrach Pracy Socjalnej, punkty świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, Centrum Informacji dla Osób Niewidzących, Centrum Informacji przy CAWOS, Centrum Informacji przy DPS, Punkt Wsparcia Środowiskowego przy Szopenie).
- **Mieszkania chronione** – są formą pomocy społecznej, przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkania chronione zapewniają warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. W 2018 roku odnotowano spadek liczby miejsc w mieszkaniach z 57 w 2017 roku do 50 w 2018 roku ze względu na przekwalifikowanie na inne formy mieszkalnictwa.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	1 124	1 136	1 136
Liczba osób korzystających	2	1 871	1 705	1 705
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	60	65	65
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	299	301	298
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	12 180 943	14 416 742	15 967 155
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	276	278	278
Liczba osób korzystających	8	311	323	323
Liczba osób umieszczonych	9	311	323	323
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	36	41	41
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	104	114	114
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	4 632 969	5 835 351	6 947 404
DZIEENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	245	265	250
Liczba osób korzystających	14	288	344	326
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	6	11	11
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	49	51	52
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	2 292 574	2 632 057	2 617 793
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	176	196	196
Liczba osób korzystających	19	237	238	238
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	18	13	13
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	51	58	52
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	1 005 330	1 127 224	1 281 738
NOCLEGOWNIE I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	407	377	377
Liczba osób korzystających	24	870	707	700
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	14	29
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	85	68	70
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	4 250 070	4 822 110	5 120 220
OGRZEWALNIE				

Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	20	20	20
Liczba osób korzystających	29	165	93	100
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	10	10	10
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	451	461	461
Liczba osób korzystających	2	539	514	554
Liczba osób umieszczonych	3	539	514	554
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	128	184	184
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	4	2	2
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	307	314	314
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	19 633 610	21 872 314	21 872 314
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	57	50	38
Liczba osób korzystających	9	62	48	38
Liczba osób umieszczonych	10	21	48	38
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	18	22	18
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	407 949	411 172	418 203
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	10	10	10
Liczba osób korzystających	15	67	85	85
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	33 135	10 434	10 415
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	184	57	57
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	12 791 149	3 206 173	2 890 125
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	400	392	408
Liczba osób korzystających	20	320	272	280
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	86	89	91
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	2 137 820	2 403 680	2 607 720
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	258	251	268
Liczba osób korzystających	24	310	226	260

Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	182	191	199
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	14 155 861	15 255 476	16 314 000
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	7	0	0
Liczba osób korzystających	28	7	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	2	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	281 946	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	130	96	120
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	21	20
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	252	250	250
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	85	77	75
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	4 382 916	4 532 489	4 837 824
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
-------------------	------------------	----------	-----------	---------------

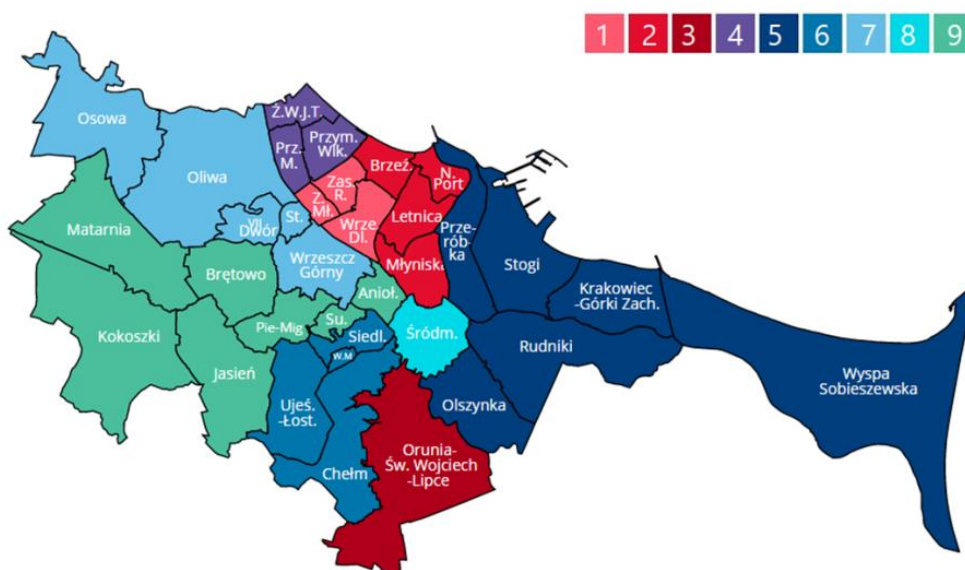
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Miasta, z własną strukturą oraz wyspecjalizowaną kadrą, która w kompleksowy sposób udziela pomocy osobom wymagającym wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Kierownictwo jednostki stanowi Dyrektorka oraz trzej Zastępców: Zastępczyni Dyrektorki ds. wsparcia specjalistycznego, Zastępczyni Dyrektorki ds. wsparcia środowiskowego oraz Zastępca Dyrektorki ds. programów społecznych.

Realizacja zadań zapewniana jest głównie przez pracowników zatrudnionych na umowę o pracę – w dniu 31.12.2018 zatrudnionych było 445 osób (bez zastępstw i wakatów). 313 osób pracowało w bezpośrednim kontakcie z klientem, m.in. 222 pracowników socjalnych, 24 asystentów rodziny, 19 koordynatorów pieczy zastępczej, 13 psychologów. 236 osób stanowią pracownicy socjalni.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie jest 9 Centrów Pracy Socjalnej (CPS). Zostały one rozlokowane i dostosowane do potrzeb mieszkańców tak, aby były jak najbardziej dostępne i znajdowały się jak najbliżej ich miejsca zamieszkania.

NUMERACJA CPS:

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

W MOPR w roku 2018 3 osoby odbywały staż pracy, a 4 świadczyły prace społecznie użyteczne.

W 2018 roku podpisano 223 porozumienia z wolontariuszami, tj. o 89 porozumień (66,4%) więcej niż w roku 2017. Z wolontariuszami współpracowało około 2 000 klientów, 67 wolontariuszy angażowało się w czynną pomoc dzieciom w nauce szkolnej. W 2018 roku wolontariusze brali udział w akcjach pomocowych organizowanych przez MOPR, takich jak: udział w finale akcji charytatywnej „Każdy może pomóc”, przygotowanie paczek świątecznych dla seniorów (około 100 paczek), przygotowanie pakietów szpitalnych dla przewlekłych chorych (20 pakietów), przygotowanie wyprawek szkolnych we współpracy z firmą Intel (20 wyprawek).

W 2018 roku w pracy socjalnej coraz szerzej wykorzystywano potencjał firm w ramach CSR – biznesu odpowiedzialnego społecznie. W tym celu przygotowano broszurę „Bądź odpowiedzialny społecznie z MOPR Gdańsk” jako narzędzie do współpracy z gdańskimi formami, instytucjami itp. Zrealizowano różnorodne przedsięwzięcia m.in.:

- półkolonie dla dzieci z rodzin wspieranych przez MOPR w szkole tenisa DŁAJ (4 dzieci);
- we współpracy z prywatnym gabinetem stomatologicznym „Zdrowy Uśmiech”, warsztaty z dentofobii na festynie Uśmiechnięty Nowy Port dla 3 grup dzieci po 20 osób;
- bezpłatne leczenie stomatologiczne dla 60 dzieci w gabinecie stomatologicznym „Prodent”;
- bezpłatne posiłki dla 4 seniorów we współpracy z restauracją POMELO;
- „Obfite Poniedziałki” – wolontariusze otrzymywali z 5 gdańskich restauracji odpowiedzialnych społecznie darmowe obiady dla seniorów uwieczonych na wysokich piętrach swoich mieszkaniach;
- wsparcie osób zagrożonych bezdomnością: współpraca z firmą KEMIRA – pomoc w wymianie kocy, pościeli, ręczników dla rodziny borykającej się ze świerzbem, wszawicą etc.;
- wsparcie dla rodziny w zakresie realizacji zobowiązań nałożonych na rodzinę przez sąd: pomoc w spełnieniu zobowiązań dot. stworzenia odpowiednich warunków mieszkaniowych przez rodzinę ubiegającą się o urlopowanie dziecka z pieczy zastępczej, współpraca z firmą Castorama (farby, panele);
- przygoda w Escape room: atrakcja przygodowa dla 50 dzieci z rodzin wspieranych przez MOPR, współpraca z firmą Questrooms;
- Gdańsk Business Run: organizacja udziału pracowników MOPR w wydarzeniu CSR (cel pomocowy oraz integracyjny pracowników MOPR);
- wernisaż seniorki: pomoc w organizacji jubileuszu artystycznego podopiecznej MOPR, wernisaż prac malarskich, współpraca CSR z galerią Sztuka Wyboru oraz firmą Intel, która zafundowała materiały na zakup artykułów plastycznych.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Na dzień 31.12.2018 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Gdańsku pracowało 222 pracowników socjalnych. Ośrodek zatrudnia wymaganą liczbę pracowników socjalnych zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej.

Od marca 2017 roku wszystkie Centra Pracy Socjalnej pracują w oparciu o Model rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń, którego celem jest podniesienie efektywności oferowanego wsparcia poprzez zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy i jego wpływu na pokonanie własnej trudnej sytuacji życiowej, nie tylko poprzez rzeczywistą współpracę z pracownikiem socjalnym, ale także przez świadomy samodzielny wybór oferowanych usług. W każdym CPS wyodrębniono trzy wyspecjalizowane zespoły pracowników socjalnych: Zespół Informacji i Obsługi (ZIO), Zespół Pracy Socjalnej (ZPS) oraz Zespół Usług i Świadczeń (ZUŚ). Szczegółowo:

- Do zadań pracowników Zespołu Informacji i Obsługi należy m.in. wstępne rozpoznanie problemu osoby/rodziny zgłaszającej się o wsparcie lub zgłaszanej przez inne osoby/instytucje oraz skierowanie osoby/rodziny do właściwego Zespołu według kompetencji: ZPS, ZUŚ lub do obydwu Zespołów jednocześnie albo skierowanie do innych instytucji.
- Zadania Zespołu Pracy Socjalnej wynikają z podstawowego założenia, jakim jest wyodrębnienie pracy socjalnej świadczonej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również na rzecz zapobiegania pogorszeniu się ich sytuacji.
- Zespół Usług i Świadczeń prowadzi postępowania administracyjne w sprawie przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Pracownik Zespołu prowadzi postępowanie dowodowe dotyczące okoliczności ubiegania się przez osobę/rodzinę o określoną pomoc.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W Gdańsku środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2018 roku 545.499.261 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o blisko 38 mln zł. Od kilku lat utrzymuje się tendencja rosnąca tych wydatków.

Największy wzrost wydatków pomiędzy rokiem oceny tj. rokiem 2018 a poprzednim rokiem 2017 dotyczył:

- wspierania rodziny – wzrost o 14.730.135 zł;
- świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - wzrost o 6.704.139 zł;
- tworzenia i funkcjonowania żłobków - wzrost o 6.413.961 zł;
- ośrodka pomocy społecznej – wzrost o 4.408.987 zł;
- domów pomocy społecznej – wzrost o 3.267.207 zł;
- ośrodków wsparcia – wzrost o 1.680.839 zł;
- pozostałej działalności w ramach pomocy społecznej – wzrost o 1.613.932 zł;
- rodzin zastępczych – wzrost o 1.547.219 zł;
- działalności placówek opiekuńczo - wychowawczych – wzrost o 1.471.895 zł
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych – wzrost o 976.342 zł.

W roku 2019 prognozuje się wzrost wydatków w stosunku do roku oceny o ponad 142 miliony złotych.

Największy wzrost będzie dotyczył:

- świadczeń wychowawczych – prognozowany wzrost o 122.052.531 zł;
- świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – prognozowany wzrost o 4.995.447 zł;
- dodatków mieszkaniowych – prognozowany wzrost o 2.860.915 zł;
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych – prognozowany wzrost o 2.598.229 zł;
- pozostałej działalności w zakresie pomocy społecznej – prognozowany wzrost o 2.503.054 zł;
- domów pomocy społecznej – prognozowany wzrost o 2.042.859 zł;
- specjalistycznego poradnictwa, mieszkań chronionych i ośrodków interwencji kryzysowej – prognozowany wzrost o 1.966.187 zł;
- zasiłków stałych – prognozowany wzrost o 1.796.400 zł;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – prognozowany wzrost o 1.425.980 zł;
- ośrodków wsparcia – prognozowany wzrost o 1.401.781 zł.

W poniższej tabeli wyszczególnione zostały wszystkie poniesione w latach 2017 i 2018 wydatki związane z wykonywaniem zadań własnych i zleconych w obszarze udzielanej pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, form wsparcia, programów i projektów według klasyfikacji budżetowej. Wielkości wydatków dotyczą wykonania budżetu jednostki za dany rok, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 (wprowadzono w związku z tym w niektórych danych dotyczących roku 2017 korekty).

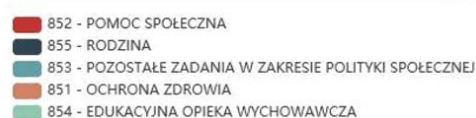
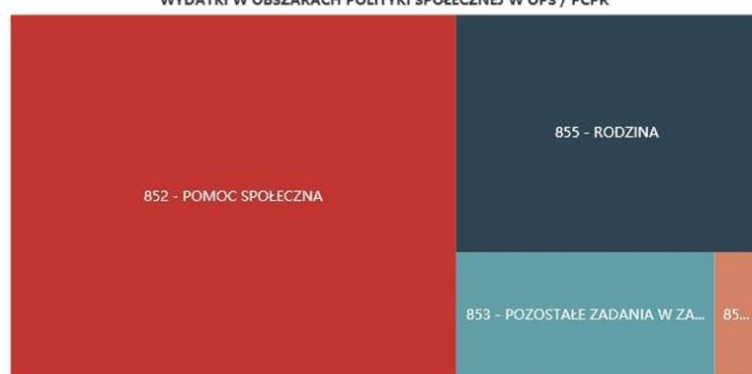
Uwzględnione zostały wszystkie środki bez względu na źródło pochodzenia, zarówno środki budżetu państwa, jak i środki własne jednostki samorządu terytorialnego, w tym także środki pochodzące z UE w podziale na:

- budżet Miasta – uwzględnia wielkość środków ogółem wydatkowanych przez Gminę Miasta Gdańska,
- budżet OPS/PCPR to jest budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku – wykazano dane odnoszące się tylko do środków finansowych jakimi w danym roku dysponował MOPR.

Dodatkowo przedstawiono w takim samym układzie prognozę wydatków na rok 2019.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone)
w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	507 547 283	545 499 261	687 585 531
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	90 308 260	97 949 568	103 173 080
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	735 642	1 052 019	1 143 275
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	10 233 107	11 029 253	11 256 725
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	1 999 211	1 979 755	1 828 400
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	25 061 368	28 328 575	30 371 434
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	5 427 758	6 456 260	7 909 001
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	7 878 037	9 558 876	10 960 657
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	624 701	646 345	784 407
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	147 449	87 594	163 400
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	147 449	87 594	163 400
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	1 814 077	1 869 940	1 125 356
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	1 067 077	998 821	1 125 356
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	2 909 677	2 883 319	3 052 205
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	2 907 074	2 881 621	3 045 705
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	13 441 490	12 229 916	15 090 831
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	12 216 713	11 211 814	13 008 214
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	12 078 100	11 027 433	12 861 214

85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	0	0	0
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	0	0	0
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	26 973 422	31 382 409	31 147 123
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	26 973 422	31 382 409	31 138 014
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	1 299 648	1 557 158	3 523 345
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	367 632	414 173	519 915
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	7 041 901	8 018 243	10 616 472
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	381 088	538 351	158 400
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	4 209 355	3 934 781	4 035 069
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	3 615 413	3 229 119	3 276 800
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	115 655	124 154	100 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	115 655	124 154	100 000
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	114 461	124 154	100 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	114 461	124 154	100 000
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	2 000	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	2 000	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	6 763 321	8 377 253	10 880 307
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	328 794	599 387	745 249
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	618 860	698 385	935 424
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	58 194	120 000	120 000
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	889 453	1 093 614	898 914
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	8 741 145	9 303 563	10 729 543
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	8 741 145	9 303 563	10 290 979
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	7 097 849	7 457 159	6 444 272
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	1 948 805	2 472 088	2 115 991
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	1 461 660	1 131 086	1 555 106
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	310 568	383 606	273 400
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	212 458 700	207 793 009	329 845 540
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia	55	100 002 676	106 706 815	111 702 262

emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	2 075 479	16 805 614	17 198 771
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	1 065 103	1 610 328	1 597 986
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	16 590 444	23 004 405	20 551 318
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	17 778 616	19 325 835	19 927 893
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	17 778 616	19 310 925	19 927 893
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	18 678 971	20 150 866	21 048 675
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	4 681 023	4 767 242	5 464 370

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Zadłużeni w obligacjach

Partnerzy projektu: Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej i Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych; Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej; Stowarzyszenie „WAGA” Pośrednik: spółka DS Consulting wspólnie z Profin Systems (oferta wspólna obu spółek)

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Cel projektu: Wypracowanie modelu zastosowania mechanizmu obligacji społecznych, w oparciu o rozwiązanie problemu zadłużeń czynszowych mieszkańców zarówno w zasobach komunalnych Miasta Gdańska, jak i pozakomunalnych.

Opis projektu: Projekt zakładał opracowanie w interdyscyplinarnym zespole ekspertów modelu obligacji, który pozwoli na skuteczniejsze rozwiązanie wskazanego problemu. Tworzony model obligacyjny angażował w działania właścicieli długu, tj. Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych oraz inwestorów gotowych wyłożyć środki finansowe na rozwiązanie problemu społecznego, mając przy tym zagwarantowany określony zysk, pod warunkiem osiągnięcia sukcesu. Partner – operator, np. organizacja pozarządowa zajmował się aktywizacją społeczną, pracował z dłużnikami, wdrażając pomysły na rzecz poprawy jego sytuacji.

Charakterystyka uczestników: Osoby z zadłużeniem czynszowym od 3 000 do 20 000 zł, powstałym w okresie od sześciu miesięcy do roku. Deklarowana przez dłużnika chęć wyjścia z kryzysu.

Rezultaty projektu: opracowanie Gdańskiego Modelu Inwestycji w Zasoby, wyłonienie organizacji do stworzenia konsorcjum w celu zrealizowania Programu „Inwestycja w zasoby sposobem na wyjście z zadłużenia”, podpisanie dwóch listów intencyjnych z potencjalnymi inwestorami.

Termin realizacji projektu: 15.05.2017 – 30.04.2018

GPS – Gotowość Praca Samodzielność

Partnerzy projektu: Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Gdańsku, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gdańsku oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Cel projektu: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej.

Opis projektu: Działania skierowano do osób, rodzin, środowisk i lokalnych społeczności, w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdego uczestnika, przy wykorzystaniu animacji środowiskowej, podejścia oddolnego oraz ekonomii społecznej. Ważnym elementem była partnerska współpraca z Gdańskim Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi oraz pracodawcami. Wsparcie osadzone było przede wszystkim na pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych MOPR wyposażonych w dodatkowe narzędzia (instrumenty aktywizacji społecznej, zdrowotnej i zawodowej).

Charakterystyka uczestników: Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także ich otoczenie w zakresie, w jakim jest to niezbędne do aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Rezultaty projektu: W projekcie łącznie wzięło udział 713 uczestników, z czego w 2018 roku – 81. Kwalifikacje uzyskało 98 osób, z czego w 2018 roku – 74. Zatrudnienie podjęło łącznie w projekcie 312 osób, z czego w 2018 roku – 90 uczestników. Efektywność społeczno-zatrudnieniową osiągnęło 426 osób, z czego w roku 2018 – 201 uczestników.

Termin realizacji projektu: 01.03.2016 – 31.10.2018

GPS – Gotowość Praca Samodzielność II

Partnerzy projektu: Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Gdańsku oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Cel projektu: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej.

Opis projektu: Działania skierowane zostaną do osób, rodzin, środowisk i lokalnych społeczności, w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdego uczestnika wsparcia, przy wykorzystaniu animacji środowiskowej, podejścia oddolnego oraz ekonomii społecznej. Ważnym elementem będzie realizacja projektu w oparciu o partnerską współpracę z Gdańskim Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi oraz pracodawcami. Wsparcie osadzone zostanie przede wszystkim na pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych MOPR wyposażonych w dodatkowe narzędzia (instrumenty aktywizacji społecznej, zdrowotnej i zawodowej).

Charakterystyka uczestników: Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także ich otoczenie w zakresie, w jakim jest to niezbędne do aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Rezultaty projektu: Projekt jest realizowany od października 2018 roku: rozpoczęto rekrutację uczestników, diagnozy psycho-społeczne i opracowywanie indywidualnych ścieżek reintegracji. Wsparciem objęto 55 osób.

Termin realizacji projektu: 01.10.2018 – 31.12.2020

Cała Naprzód I

Partnerzy projektu: Gmina Pszczółki (GOPS w Pszczółkach), Gmina Suchy Dąb (GOPS w Suchym Dębnie)

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Cel projektu: Ułatwienie uczestnikom projektu wejścia lub powrotu na rynek pracy poprzez uczestnictwo w warsztatach z zakresu aktywnego poszukiwania zatrudnienia oraz poprzez świadczenie pośrednictwa pracy.

Opis projektu: Wsparcie realizowane jest w postaci kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej, w oparciu o pogłębioną analizę umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Każdy uczestnik otrzymuje ofertę wsparcia dostosowaną do indywidualnych potrzeb. Dostępne formy wsparcia to: kursy i szkolenia zawodowe prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, staże zawodowe umożliwiające zdobycie doświadczenia w danej branży, a także indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy oraz wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

Charakterystyka uczestników: Wsparciem zostanie objętych minimum 55 osób pozostających bez pracy (z wyłączeniem osób przed ukończeniem 30. roku życia), należących dodatkowo do minimum jednej z następujących grup: osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

Rezultaty projektu: Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu – ogółem 11 osób, w tym w 2018 r. – 7 osób. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – ogółem 20 osób, w tym w 2018 r. – 14 osób.

Termin realizacji projektu: 01.04.2017 – 30.06.2019

Gdański model deinstytucjonalizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Partnerzy projektu: Centrum Zdrowia Psychicznego Optimmed, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Fundacja Wspierania Rodzin Przyszań, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Kryzysami Psychicznymi Przyjazna Dłoń

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Cel projektu: Poprawa jakości działań w obszarze zdrowia psychicznego poprzez przetestowanie modelu wsparcia osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi. Działania ukierunkowane są na interdyscyplinarne wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opis projektu: Projekt przyczyni się do podniesienia skuteczności polityk ze styku zdrowia psychicznego i zabezpieczenia społecznego. Wdrożenie modelu jest odpowiedzią na wzrost liczby osób cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych i zaawansowane procesy marginalizacji i wykluczenia społecznego. Model odpowiada też na brak rozwiązań systemowych opartych na modelu leczenia środowiskowego zaburzeń psychicznych oraz ograniczoną kompleksowość usług i dostępność zróżnicowanych form leczenia psychiatrycznego. Priorytetowym działaniem jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej pomocy specjalistycznej oraz innych form wsparcia niezbędnych do życia w środowisku społecznym. Testowany model wpisuje się także w potrzebę zapewnienia wsparcia rodzinom i opiekunom osób z zaburzeniami psychicznymi oraz podniesienia świadomości społecznej dotyczącej zaburzeń psychicznych i profilaktyki zaburzeń.

Charakterystyka uczestników: Kluczowymi adresatami projektu jest 200 mieszkańców/mieszkanek Gdańska: osób dorosłych w wieku produkcyjnym oraz młodych dorosłych w wieku 16 – 25 lat obojga płci, z zaburzeniami psychicznymi/chorującymi psychicznie. Model uwzględnia podział na osoby niezdiagnozowane i osoby posiadające diagnozę psychiatryczną. Adresatami usług są także osoby z bezpośredniego otoczenia osoby chorującej psychicznie.

Rezultaty projektu: W 2018 roku wsparciem w ramach projektu objętych zostało 179 osób (38 zakończyło udział). Wsparcie obejmowało: konsultacje psychiatryczne, internistyczne, terapię, leczenie na dziennym oddziale psychiatrycznym, asystenturę środowiskową, wsparcie w mieszkaniach chronionych/wspomaganych, wsparcie w klubie integracji społecznej (KIS), pracę socjalną, usługi opiekuńcze, poradnictwo rodzinne, szkolenie Otwarty Dialog, szkolenie Studium asystenta środowiskowego.

Dodatkowo działalność rozpoczął klub integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Powstały również dwa nowe mieszkania wspomagane – jedno na 2 miejsca, drugie na 6 miejsc (w tym 2 miejsca interwencyjne).

Termin realizacji projektu: 01.08.2017 – 30.09.2020

Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018

Źródło dofinansowania: Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018

Cel projektu: Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju systemu wspierania rodzin, w tym zwiększenia dostępu do usługi asystenta rodziny.

Opis projektu: Założeniem projektu jest zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych zabezpieczeniem dzieci w pieczy zastępczej, lub których dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej.

Charakterystyka uczestników i rezultaty projektu: Dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Termin realizacji projektu: 01.01.2018 – 31.12.2018

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań jest uznawana za szczególnie ważną, przez to realizowana w coraz szerszym zakresie na rzecz zapewnienia usług mieszkańcom i mieszkańkom Gdańska. Organizacje posiadają zasoby, doświadczenie, a kadra szeroką wiedzę specjalistyczną.

W 2018 roku Miasto Gdańsk za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie zleciło w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację 66 zadań organizacjom pozarządowym na kwotę 38 468 878 zł (kwota o 14,7% więcej niż w 2017 roku). Rozszerzono współpracę o 10 nowych zadań. Obszary współpracy obejmowały m.in. pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych; nieodpłatną pomoc prawną. Najwyższe kwoty przekazywane są na realizację zadań realizowanych na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnością. W roku prognozy planowane jest zwiększenie kwoty dotacji o 12,7% na realizację zadań w obszarach wskazanych powyżej.

W ramach Ustawy o zdrowiu publicznym w 2018 roku 13 organizacjom zlecono zadania na łączną kwotę 1 883 055 zł. w kolejnym roku prognozuje się wzrost o 57,2% do kwoty 2 959 726 zł.

10. Wnioski końcowe

Analiza zebranych danych statystycznych pozwala na przyjęcie niezbędnych kierunków działań w Gdańsku w zakresie pomocy i integracji społecznej. Kierunki te wskazane są w poniższych rekomendacjach do Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. Posłużą one do zbudowania założeń polityki społecznej na 2020 rok oraz do planowania budżetu na przyszłe lata.

Obszar rozwoju społecznego kształtują w Gdańsku następujące dokumenty strategiczne: Programy Operacyjne Strategii Rozwoju Gdańska oraz Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (GSRPS). W dokumencie tym są zidentyfikowane obszary problemowe, które znajdują odzwierciedlenie w analizowanych danych zawartych w formularzu Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Poniżej wymienione są obszary kierunkujące podejmowane działania:

1. Dane demograficzne w Gdańsku, które wskazują na pogłębiające się zjawisko starzenia się mieszkańców. W konsekwencji zjawisko wymaga i będzie wymagać interwencji w zakresie zapewnienia opieki w różnych formach środowiskowych i instytucjonalnych. Rosnąca i spolaryzowana grupa seniorów generuje zapotrzebowanie na rozwój i wzrost jakości usług społecznych ukierunkowanych na aktywizację i integrację międzypokoleniową.

2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej spadła o 8% w stosunku do roku ubiegłego. Dane te korelują z niską stopą bezrobocia (2,6%) oraz zmniejszającą się liczbą osób bezrobotnych. Jest to związane z dobrą sytuacją na rynku pracy oraz dodatkowymi świadczeniami dla rodzin (m.in. 500+), które znacznie poprawiły ich kondycję ekonomiczną. Wzrasta jednocześnie liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej w związku z niewłaściwą opieką rodziców biologicznych. Z kolei w sytuacji umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną nadal mamy do czynienia z niewystarczającą liczbą zawodowych rodzin zastępczych, przy jednoczesnej dominacji rodzin zastępczych spokrewnionych. Nie jest gwarancją, że dziecko nie odziedziczy ubóstwa, a działania profilaktyczne skierowane do rodzin są utrudnione z uwagi na brak kontaktu z ich strony ze specjalistami z pomocy społecznej. Sytuacja ta wymaga podejmowania szerokich działań profilaktycznych wobec rodziców i dzieci, którzy mają trudności w prawidłowym zabezpieczeniu opieki. Potrzeby tych rodzin stanowią wyzwanie dla rozwoju różnorodnych form poradnictwa specjalistycznego. Nie przewidywała to również utrwalaniu negatywnych wzorców oraz dysfunkcjom rodziny. Jednocześnie pomoc społeczna w większym stopniu profiluje się na potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych.

3. Utrudniona jest nadal sytuacja życiowa osób z niepełnosprawnościami (oraz ich opiekunów) zwłaszcza w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej. Wciąż potrzebna jest intensyfikacja i rozwój interwencji w tym obszarze, zarówno skierowanej do osób z niepełnosprawnościami, jak i ich opiekunów.

4. Skala problemu zaburzeń psychicznych wymaga kontynuacji kompleksowych działań w oparciu o Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, który będzie nowelizowany w związku z przeprowadzoną ewaluacją. Rynek realizatorów zadań w zakresie zdrowia psychicznego wymaga jeszcze rozwoju, aby dostosował się do skali potrzeb w tym zakresie. Pojawiają się nowe formy uzależnień, a system przeciwdziałania, zwalczania i wsparcia osób doświadczających tych problemów jest niewystarczający.

5. Stałe wyzwania związane z rosnącym zjawiskiem imigracji wymagają reagowania na pojawiające się problemy. Kierunki działań w tym obszarze zostały nakreślone w Modelu Integracji Imigrantów i Imigrantek. Natomiast wytyczne odnośnie zapobiegania dyskryminacji mieszkańców Gdańska ze względu na wiek, stan zdrowia, pochodzenie, płeć, narodowość, stosunek do religii i orientację seksualną zawiera Model na rzecz Równego Traktowania.

6. Kontynuowane będą nadal działania na rzecz bezpieczeństwa ekonomicznego mieszkańców Gdańska oraz rozwoju mieszkalnictwa społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadzone w ramach Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych oraz Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. Oba programy w roku 2018 zostały poddane ewaluacji, która potwierdziła ich innowacyjny, nowatorski charakter działań oraz zasadność przyjętych kierunków działań.

7. Dostosowania do potrzeb i tendencji migracyjnych gdańszczan wymaga nadal sięć opieki nad dzieckiem do lat 3, na którą stale wzrasta zapotrzebowanie rodziców.

Powyższe obszary kierunkujące podejmowane działania realizowane są i będą poprzez zadania zaplanowane w Programach Operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta, branżowych programach, modelach, projektach, procedurach i planach, które skatalogowane zostały w dokumencie GSRPS. Strategia ta została w roku oceny poddana ewaluacji, która potwierdziła zasadność przyjętych kierunków działań. W roku 2018 katalog dokumentów branżowych uzupełniony został o Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej, Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności oraz kolejną roczną edycję Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Na poziomie realizacyjnym rekomenduje się natomiast podejmowanie przede wszystkim następujących działań:

1. Wykorzystywanie dodatkowych narzędzi i metod w pracy socjalnej:
 - Pilotażowe prowadzenie sklepu społecznego z żywnością dla osób najuboższych mających problemy z prawidłowym gospodarowaniem budżetem domowym;
 - Opracowanie Modelu integracji usług w MOPR w procesie pracy socjalnej, w tym m.in. określenie usług, zasad ich stosowania, koordynacji wprowadzania w procesie pracy z rodzinami i monitorowania wykorzystania przez osoby/rodziny;
 - Wdrażanie zasad monitorowania pracy socjalnej oraz działań w ramach postępowań administracyjnych w sprawach przyznania świadczeń, w oparciu o opracowane narzędzia oraz dostępne dane, zgodnie z przyjętym modelem;
 - Popularyzacja i wykorzystanie różnorodnych metod w rozwiązywaniu problemów rodziny, w tym: metody grupowe, środowiskowe, animacji środowiska lokalnego, wykorzystanie CSR;
 - Zwiększenie wykorzystania metody środowiskowej w pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi oraz z osobami starszymi – zwiększenie kompetencji pracowników w tym zakresie poprzez udział w zorganizowanych warsztatach szkoleniowych; wdrażanie metody we współpracy z CPS.
2. Kontynuacja działań wynikających z Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego w oparciu o Model Mieszkań Wspomaganych i Model Mieszkań ze Wsparciem oraz Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych w oparciu o Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych:
 - Rozwój sieci mieszkań wspomaganých/ze wsparciem. Utworzenie nowych miejsc w mieszkaniach wspomaganých i ze wsparciem dla osób wykluczonych/zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Intensyfikacja działań w pracy z rodzinami, w tym z rodziną, której dziecko przebywa w pieczy zastępczej, w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej:
 - Wzmacnianie kompetencji zawodowych pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę z rodzinami z dziećmi (asystenci, pracownicy socjalni) – zwiększanie umiejętności pracy z rodzinami wieloprotblemowymi, w szczególności z wszechstronnym wykorzystaniem zasobów i uwzględnieniem interdyscyplinarnego wspierania;
 - Wzmacnianie działań bezpośrednio skierowanych do rodzin z dziećmi poprzez zlecenie takich zadań, jak: poradnictwo interdyscyplinarne (w tym dla rodzin z problemami uzależnień), poradnictwo indywidualne, grupowe, praca środowiskowa;
 - Systematyczny rozwój działań profilaktycznych w systemie wspierania dzieci i młodzieży przez pracę specjalistów (pedagogów, psychologów, terapeutów) oraz organizację zajęć będących alternatywą dla spędzania wolnego czasu;
 - Kontynuacja organizowania wypoczynku letniego uwzględniającego w swoim programie zajęcia z elementami socjoterapii, co jest uzupełnieniem pracy z dzieckiem, prowadzonej przez asystentów rodzin i pracowników socjalnych Ośrodka oraz kadrę placówek wsparcia dziennego;
 - Kontynuacja prowadzonych działań oraz zwiększanie dostępności placówek dla dzieci i młodzieży z rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji oraz podnoszenie jakości oferowanego w placówkach wsparcia poprzez modyfikowanie realizowanych działań adekwatnie do rozpoznawanych potrzeb dzieci i ich rodzin;
 - Zwiększenie liczby placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży oferujących specjalistyczne wsparcie, co pozwoli na wzbogacenie dedykowanej dzieciom oferty o elementy pomocy specjalistycznej;
 - Utworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych;
 - Wzmocnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej kierowanej do kandydatów, rodziców zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
 - Utworzenie zespołu specjalistycznej pomocy psychologicznej dla potrzeb pieczy zastępczej;
 - Podnoszenie jakości funkcjonowania niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych – audyt finansowy z oceną jakości funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych w wybranych obszarach;
 - Poprawa jakości wsparcia udzielanego usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej poprzez utworzenie listy zasobów i potrzeb oraz wdrażanie modelu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej w Gdańsku;
 - Podnoszenie kwalifikacji zawodowych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – organizacja szkolenia PRIDE;
 - Koordynacja interwencji kryzysowej i stworzenie sieci partnerów.
4. Wspieranie osób i rodzin wymagających systematycznej pomocy poprzez zaangażowanie wolontariuszy i społeczności lokalnej ukierunkowanej na poprawę funkcjonowania tych rodzin w ich środowisku lokalnym:
 - Rozwój sieci współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i biznesem.

5. Rozwój środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów w kierunku deinstytucjonalizacji usług. Utrzymanie seniorów w miejscu zamieszkania poprzez rozwój środowiskowych form wsparcia. Rozwijanie oferty na rzecz tej grupy przez uwzględnienie ich uwarunkowań rozwojowych i społecznych oraz demograficznych:
 - Zapewnienie skutecznego wsparcia seniorom w środowisku ich zamieszkania w formie usług opiekuńczych w domu lub w ośrodkach wsparcia, celem zapobiegania przenoszenia do całodobowych form wsparcia;
 - Opracowanie zaktualizowanych standardów usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
 - Zwiększenie liczby miejsc w dziennych placówkach dla osób z niepełnosprawnościami;
 - Zapewnienie wsparcia osobom ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością oraz osobom z autyzmem. Rozszerzenie zakresu i dostępności realizacji usługi asystenta dla osób z zaburzeniami psychicznymi z jednoczesnym zwiększeniem budżetu;
 - Poprawa dostępności do wsparcia w formie usług wytchnieniowych;
 - Weryfikacja i opracowanie nowej procedury kierowania do domów pomocy społecznej;
 - Pozyskanie nowych miejsc w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.
6. Wypracowanie nowych lub dostosowanie istniejących rozwiązań w obszarze profilaktyki, interwencji i integracji osób bezdomnych:
 - Przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów lokalowych w placówkach dla bezdomnych pod kątem wprowadzenia standardów określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
 - Utworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi ze względu na pogarszający się stan zdrowia osób w kryzysie bezdomności.
7. Zwiększanie skuteczności działań prowadzonych przez pracowników socjalnych poprzez wdrożenie modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń:
 - Wdrożenie wniosków i rekomendacji wynikających z ewaluacji Modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń, w tym partycypacyjne opracowanie i wdrożenie rekomendacji, zaangażowanie we wdrażanie rekomendacji Mobilnego Zespołu Rozwoju Pracy Socjalnej składającego się ze specjalistów MOPR reprezentujących różne komórki Ośrodka.
8. Kontynuacja rozwiązań zaprogramowanych w Gdańskim Modelu Integracji imigrantów oraz Modelu na rzecz Równego Traktowania.
9. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców i pracowników:
 - Dalszy rozwój sieci form opieki nad dzieckiem do lat 3;
 - Pozyskanie lokalu na prowadzenie środowiskowego domu samopomocy spełniającego standard wynikający z rozporządzenia;
 - Adaptacja pomieszczeń po Gdańskim Pogotowiu Opiekuńczym oraz remont obiektu przy ul. Nowiny 7;
 - Pozyskanie siedziby Centrum Pracy Socjalnej 7 w rejonie działania.
10. Zwiększanie udziału finansowego Miasta bądź pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację priorytetowych zadań w obszarze rozwoju społecznego.
11. Wspieranie i inicjowanie współpracy pomiędzy partnerami działającymi na rzecz rozwoju społecznego gdańszczan:
 - Aktualizacja i wdrożenie procedury otwartych konkursów ofert. Wdrożenie nowych przepisów dot. wzorów ofert, umów i sprawozdań. Doskonalenie systemu zarządzania usługami społecznymi w oparciu o elektroniczne narzędzie WITKAC;
 - Prowadzenie analiz i badań socjologicznych w obszarze działalności Ośrodka;
 - Doskonalenie zawodowe pracowników.